

ADVIES 12/2026

(uitgebracht krachtens artikel 287,
lid 4, VWEU)

NL

**over het voorstel voor een
verordening van het
Europees Parlement en de
Raad tot vaststelling van
het Erasmus+-programma
voor de
periode 2028-2034 en tot
intrekking van
Verordeningen
(EU) 2021/817 en
(EU) 2021/888**

(COM(2025) 549 final)

EU-begroting
2028-2034

EUROPESE
REKENKAMER

Inhoud

Paragraaf

01-10 | Inleiding

01-10 | Waarom wij dit advies uitbrengen

01-03 | Rechtsgrondslag

04-10 | Achtergrond

11-53 | Kernboodschappen

12-18 | EU-meerwaarde

19-22 | Afstemming van de uitgavendoelstellingen op de
beleidsprioriteiten voor de gehele EU

23-28 | Begrotingsflexibiliteit

29-32 | Vereenvoudiging van het programma en de procedures

33-42 | Prestatiekader

43-49 | Naleving, transparantie, verantwoording en traceerbaarheid van
de uitgaven

50-53 | Controlemandaat van de ERK

Bijlagen

Bijlage I — Lijst van ERK-publicaties die bij het opstellen van dit advies zijn
geraadpleegd

Afkortingen

Verklarende woordenlijst

Inleiding

Waarom wij dit advies uitbrengen

Rechtsgrondslag

- 01** Wij brengen dit advies uit krachtens artikel 287, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie ([VWEU](#)). De Europese Rekenkamer ([ERK](#)) werd op 17 december 2025 formeel verzocht door het Europees Parlement om opmerkingen te maken over het voorstel van de Commissie van 16 juli 2025 voor een verordening tot vaststelling van het programma Erasmus+ voor de periode 2028-2034 ([COM\(2025\) 549 final](#)).
- 02** Overeenkomstig ons institutionele mandaat verstrekken wij dit advies ter ondersteuning van het wetgevingsproces door middel van opmerkingen over het ontwerp, de governance, de financiële uitvoering, de controleomgeving en de potentiële risico's van het voorgestelde programma. [Bijlage I](#) bevat een lijst van ERK-publicaties die we bij het opstellen van dit advies hebben geraadpleegd.
- 03** Ook hebben we rekening gehouden met relevante bepalingen van het [Financieel Reglement](#), de [effectbeoordeling](#) van de Commissie met betrekking tot het programma en relevante bevindingen van onze controlewerkzaamheden.

Achtergrond

- 04** Het voorstel voorziet in de vaststelling van het Erasmus+-programma voor het meerjarig financieel kader (MFK) 2028-2034. Naast de ontwerptekst van de verordening bevat het

voorstel een toelichting waarin de achtergrond van het voorstel, een financieel en digitaal memorandum en de resultaten van evaluaties achteraf, raadpleging van belanghebbenden en de effectbeoordeling worden samengevat.

05 Erasmus+ is het vlaggenschipprogramma van de EU ter ondersteuning van onderwijs, opleiding, jeugd en sport in Europa en daarbuiten. In het kader van de algemene doelstelling van de Commissie om in het MFK 2028-2034 de begrotingsarchitectuur te vereenvoudigen door het aantal programma's terug te brengen van 52 naar 16¹, stelt de Commissie voor de volgende twee bestaande EU-programma's samen te voegen in één verordening:

- Erasmus+, het EU-programma voor onderwijs en opleiding, jeugd en sport, vastgesteld bij [Verordening \(EU\) 2021/817](#), en
- het programma "Europees Solidariteitskorps", vastgesteld bij [Verordening \(EU\) 2021/888](#).

06 Het toekomstige Erasmus+-programma is opgebouwd rond twee pijlers:

- leermogelijkheden voor iedereen, ondersteuning van leermobiliteit op alle gebieden en mogelijkheden voor vrijwilligerswerk voor jongeren enerzijds en mogelijkheden voor de ontwikkeling van talent en excellentie anderzijds. Het omvat ook het Europees vrijwilligerskorps voor humanitaire hulpverlening, en
- capaciteitsopbouw, waarbij samenwerking tussen organisaties en instellingen wordt gecombineerd met steun voor beleidsontwikkeling, en dat alle gebieden van onderwijs en opleiding, jeugd en sport bestrijkt.

07 Voor het MFK 2028-2034 stelt de Commissie voor de begroting van Erasmus+ aanzienlijk te verhogen tot ongeveer 40,8 miljard EUR in lopende prijzen (36,2 miljard EUR in prijzen van 2025). Ter vergelijking: de toegewezen begroting voor de programmeringsperiode 2021-2027 voor Erasmus+, met inbegrip van het Europees Solidariteitskorps, bedroeg ongeveer 27,3 miljard EUR in lopende prijzen (27,8 miljard EUR in prijzen van 2025), d.w.z. dat de Commissie een begrotingsverhoging voorstelt van 49 % in lopende prijzen (30 % in prijzen van 2025).

---

¹ [SWD\(2025\) 570](#), samenvatting, blz. 2.

- 08** Wat de uitvoering en financieringsvormen betreft, wordt in het voorstel van de Commissie het volgende bepaald²:
- EU-financiering kan in elke vorm worden verstrekt overeenkomstig het [Financieel Reglement](#), met name subsidies, prijzen, aanbestedingen en niet-financiële schenkingen.
  - De standaardvorm voor het verstrekken van subsidies moet niet aan kosten gekoppelde financiering zijn of, “waar nodig”, vereenvoudigde kostenopties. Het voorstel sluit de terugbetaling in de vorm van daadwerkelijke subsidiabele kosten echter niet uit in die gevallen waarin “de doelstellingen van een actie niet anderszins kunnen worden verwezenlijkt”.
- 09** Gezien de diversiteit van de activiteiten die onder Erasmus+ vallen en de verhoging van de toegewezen begroting zal samenvoeging in één enkel kader duidelijke governanceregelingen, een transparante toewijzing van middelen en robuuste monitoring- en evaluatiemechanismen vereisen. Tegen deze achtergrond zijn onze opmerkingen in dit advies gericht op de vraag of in het voorstel de nodige elementen zijn opgenomen om, in overeenstemming met het [VWEU](#) en het [Financieel Reglement](#), het volgende te kunnen waarborgen: een goed financieel beheer, een transparante en verantwoordingsplichtige uitvoering, met inbegrip van de wettigheid en regelmatigheid van EU-uitgaven, een doeltreffende prestatiemeting, de bescherming van de financiële belangen van de EU en duidelijke governanceregelingen.
- 10** Tot slot moet dit advies worden gezien in samenhang met het advies van de ERK³ over het voorstel voor een prestatiekader, dat tot doel heeft het kader te bieden voor de beoordeling van prestaties en het traceren van de begroting in het MFK 2028-2034.

---

² [COM\(2025\) 549 final](#), artikel 12, leden 4 en 5.

³ [Advies 10/2026](#).

Kernboodschappen

- 11** De belangrijkste boodschappen van ons advies worden samengevat in [kader 1](#) hieronder en verder uitgewerkt in de volgende paragrafen.

Kader 1

De kernboodschappen in het kort

EU-meerwaarde: Uit onze werkzaamheden in eerdere programmeringsperioden hebben wij vastgesteld dat Erasmus+, een van de meest toonaangevende EU-programma's, talrijke vormen van EU-meerwaarde heeft opgeleverd. In tegenstelling tot eerdere verordeningen bevat het Erasmus+-voorstel echter geen specifiek artikel over de EU-meerwaarde. Wij herhalen onze boodschap dat het openbare debat en de besluitvorming erbij gebaat zouden zijn als er een gemeenschappelijke definitie van EU-meerwaarde zou worden gebruikt voor een optimale benutting van EU-middelen (zie de paragrafen [12-18](#)).

Afstemming van de uitgavendoelstellingen op de beleidsprioriteiten voor de gehele EU: Het voorstel is afgestemd op de strategische beleidsdocumenten van de Commissie en de Raad voor 2024-2029, en op verschillende andere EU-beleidsmaatregelen die relevant zijn voor de doelstellingen van het Erasmus+-programma (zie de paragrafen [19-22](#)).

Begrotingsflexibiliteit: De verhoging van de begroting van Erasmus+ met 49 % in lopende prijzen of 30 % in prijzen van 2025 ten opzichte van de huidige periode werd niet onderbouwd door een kwantitatieve analyse. Om flexibiliteit mogelijk te maken, heeft de Commissie in haar voorstel niet aangegeven hoe de toegewezen begroting zal worden verdeeld over de verschillende pijlers waarop het voorstel is gebaseerd, en over de onderliggende acties en subacties. Dit zal afhangen van de behoefte. Het voorstel biedt tevens de flexibiliteit om middelen naar en van programma's onder gedeeld beheer te herverdelen, zonder dat dit hoeft te worden gerechtvaardigd. Naar onze mening moet het voorstel vereisen dat het herverdelingsbesluit in alle gevallen

naar behoren wordt gemotiveerd en dat het besluit alleen in overleg tussen de Commissie en de lidstaten wordt uitgevoerd. Bovendien worden het einde van de subsidiabiliteitsperiode en het maximum voor technische en administratieve uitgaven niet in het voorstel gedefinieerd, terwijl dat wel het geval zou moeten zijn (zie de paragrafen [23-28](#)).

Vereenvoudiging van het programma en de procedures: In het voorstel worden de huidige programma's Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps samengevoegd tot één programma. Dit kan voordelen opleveren in de zin van vereenvoudiging en gedeeld beheer. Dit houdt echter ook in dat de subsidiabiliteitsregels voor acties op het gebied van solidariteit en humanitaire hulp uit de tekst van de verordening worden geschrapt en in de werkprogramma's worden opgenomen. Aangezien dit risico's kan opleveren voor de prestaties, naleving en transparantie van de uitgaven in kwestie, zijn wij van mening dat deze in het voorstel moeten worden gespecificeerd (zie de paragrafen [29-32](#)).

Prestatiekader: Wij merken op dat de output- en resultaatindicatoren in bijlage I bij de voorgestelde verordening inzake het prestatiekader ontoereikend lijken om de algehele doeltreffendheid, efficiëntie en kosteneffectiviteit van Erasmus+ te beoordelen. Bovendien zou het ontbreken van een duidelijk omschreven en verplichte reeks indicatoren, in combinatie met de vaak vage en interpretatieve aard van de steunverleningsgebieden, de vergelijkbaarheid tussen de lidstaten ondermijnen en de aggregatie van informatie over prestaties voor dit programma op EU-niveau verzwakken. We herhalen ook een conclusie uit eerdere controlewerkzaamheden dat financiering die niet gekoppeld is aan kosten in bepaalde gevallen mogelijk niet het meest geschikte financieringsmechanisme is, aangezien deze niet per se op prestaties is gebaseerd (zie de paragrafen [33-42](#)).

Naleving, transparantie, verantwoording en traceerbaarheid van de uitgaven: Het voorstel bouwt voort op het huidige controlesysteem en handhaaft de bestaande procedures voor de betrokken instanties. De standaardvorm voor het verstrekken van subsidies is financiering die niet gekoppeld is aan kosten. Op basis van de lessen die wij uit deze vereenvoudigde vorm van steun hebben getrokken, concluderen wij echter dat deze in bepaalde gevallen onvoldoende transparant kan zijn en in verband kan worden gebracht met zwakke regelingen voor verantwoordingsplicht en controle. Er moet meer duidelijkheid komen over de vraag wanneer alternatieve vormen van verstrekking moeten worden toegepast, over het gebruik van de financieringsmechanismen en over de respectieve rollen en verantwoordelijkheden die op EU- en nationaal niveau nodig zijn om een bevredigend niveau van naleving, goed financieel beheer, transparantie en traceerbaarheid bij de besteding van middelen te waarborgen (zie de paragrafen [43-49](#)).

Controlemandaat van de ERK: de voorgestelde verordening zal onder direct of indirect beheer worden uitgevoerd. Wij verzoeken de wetgever onze controlerechten duidelijk te vermelden in zijn wetgevingsvoorstel, ook omdat deze betrekking hebben op begunstigden in "derde landen" (zie de paragrafen [50-53](#)).

EU-meerwaarde

12 Erasmus+ heeft het potentieel om meerwaarde te creëren die lidstaten, personen of organisaties alleen niet in dezelfde mate zouden kunnen bereiken. Door leermobiliteit komen de betrokkenen in contact met verschillende onderwijs- en opleidingsmethoden in diverse institutionele en sociale omgevingen. Voor organisaties vergemakkelijkt grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van onderwijs, jeugd of sport het leren en de uitwisseling van goede praktijken. Bovendien heeft het programma door de acties die in partnerschap met “derde landen” worden uitgevoerd, een internationale dimensie.

13 In ons [Speciaal verslag nr. 22/2018](#) over mobiliteit in het kader van Erasmus+ stelden we dat Erasmus+-mobiliteit in meer opzichten Europese meerwaarde creëert dan vereist op grond van artikel 3 van [Verordening \(EU\) nr. 1288/2013](#). In dit verband benadrukten we dat Erasmus+ “een rol [speelt] bij het uitbreiden van leermobiliteit in het buitenland en [...] positieve gevolgen [heeft] voor de houding van de deelnemers ten opzichte van de EU” en hun “besef van een Europese identiteit” versterkt — effecten die landen niet alleen zouden kunnen bereiken. Daarnaast wezen we op andere manieren waarop Erasmus+ EU-meerwaarde bood, zoals:

- de invoering van het Erasmus-handvest voor hoger onderwijs, als kwaliteitsgarantie voor opleidingen in heel Europa.
- bevordering van de samenwerking tussen universiteiten ter ondersteuning van de mobiliteit van studenten en personeel;
- ontwikkeling van de taalvaardigheden van de deelnemers;
- versterkte diplomatie, als onderdeel van het nabuurschaps- en ontwikkelingsbeleid van de EU, en
- meer aandacht voor en een hoger aanzien van beroepsonderwijs en -opleiding.

14 Artikel 4 van de [huidige Erasmus+-verordening](#) bepaalt dat het programma “alleen acties en activiteiten [ondersteunt] die een potentiële Europese meerwaarde inhouden [...], bijvoorbeeld [...] door hun: a) transnationale karakter, met name wat betreft leermobiliteit en samenwerking die op een duurzaam systemisch effect zijn gericht [...]”. Wij merken op dat deze bepaling niet is overgenomen in de voorgestelde verordening. In plaats daarvan wordt het begrip “EU-meerwaarde” voor de periode 2028-2034 als leidend beginsel genoemd in de toelichting bij het voorstel en in het financieel en digitaal memorandum, waarin het wordt gedefinieerd als de waarde die het optreden van de Unie oplevert bovenop de waarde die door een optreden van alleen de lidstaten zou zijn gecreëerd.

- 15** In de toelichting bij het voorstel gaf de Commissie verder aan dat “de toegevoegde waarde van EU-financiering op de onder het programma vallende beleidsterreinen [...] door de respondenten van de openbare raadpleging van de Commissie over het nieuwe MFK algemeen werd erkend, waarbij de overgrote meerderheid benadrukte dat die belangrijk was”.
- 16** Zoals vermeld in onze [Analyse 03/2025](#) over de kansen voor het MFK na 2027 en gerapporteerd in onze adviezen voor het MFK 2028-2034⁴, zijn wij van mening dat het concept van Europese meerwaarde door alle EU-instellingen op dezelfde manier moet worden opgevat en in een passende politieke verklaring of in EU-wetgeving moet worden vastgelegd om volledig effectief te zijn. Met andere woorden, de EU-meerwaarde kan alleen worden gerealiseerd en effectief worden gemeten als deze duidelijk is gedefinieerd en consistent wordt toegepast.
- 17** In februari 2025 verklaarde de Commissie in haar [mededeling](#) “De weg naar het volgende meerjarig financieel kader” dat de toekomstige EU-begroting gericht moet zijn op gemeenschappelijke uitdagingen waarvoor uitgaven op Europees niveau de grootste EU-meerwaarde opleveren. We merken echter op dat noch in het huidige rechtskader van de EU, noch in de voorstellen van de Commissie voor het volgende MFK een definitie van het begrip “meerwaarde van de EU” wordt gegeven. De EU-meerwaarde wordt in de [richtsnoeren](#) van de Europese Commissie voor betere regelgeving uitsluitend gedefinieerd als de extra waarde die het optreden van de Unie oplevert bovenop de waarde die door een optreden van alleen de lidstaten zou zijn gecreëerd⁵, of als de voordelen die EU-maatregelen opleveren, zoals schaalvoordelen of het efficiënter (minder kostbaar) bereiken van politieke doelstellingen op EU-niveau⁶.
- 18** In het algemeen, en zoals reeds vermeld in onze [Analyse nr. 01/2018](#), zijn we van mening dat het openbare debat en de besluitvorming over het volgende MFK gebaat zouden zijn bij een overeengekomen en consistent toegepaste definitie van “EU-meerwaarde”. Het ontbreken van een definitie van meerwaarde blijft een uitdaging en daarom herhalen we dit punt voor het huidige voorstel.

---

⁴ Adviezen [01/2026](#), [02/2026](#), [06/2026](#), [07/2026](#), [08/2026](#), [09/2026](#), [10/2026](#) en [11/2026](#).

⁵ [Richtsnoeren](#) voor betere regelgeving, blz. 25.

⁶ *Ibid.*, blz. 34.

Afstemming van de uitgavendoelstellingen op de beleidsprioriteiten voor de gehele EU

19 In artikel 3 van de voorgestelde verordening worden de algemene en specifieke doelstellingen van het Erasmus+-programma voor 2028-2034 vastgesteld (*figuur 1*).

Figuur 1 | Algemene en specifieke doelstellingen van het Erasmus+-voorstel

Bron: ERK, op basis van artikel 3 van het Erasmus+-voorstel (COM(2025) 549 final).

20 Het voorstel sluit aan bij de doelstellingen die zijn vastgelegd in de prioriteiten van de Commissie voor de periode 2024-2029. Met name:

- wordt in de prioriteit “Mensen ondersteunen, onze samenlevingen versterken en ons sociaal model verbeteren” aangegeven dat “Erasmus+ verbeteren, ook voor beroepsopleidingen, zodat meer mensen daar de vruchten van kunnen plukken” wordt beschouwd als “een cruciale kans [voor mensen] om vaardigheden te ontwikkelen en gedeelde ervaringen en een beter wederzijds begrip te creëren”.

- Een van de pijlers van het plan van de Commissie voor duurzame welvaart en concurrentievermogen is gericht op het aanpakken van het tekort aan vaardigheden en arbeidskrachten door de oprichting van de “vaardighedsunie”⁷ en door de nadruk te leggen op “investerings, volwasseneneducatie en een leven lang leren, het behoud van vaardigheden en de erkenning van verschillende soorten opleiding, zodat mensen in de hele Unie aan het werk kunnen gaan”; de Commissie acht het van het grootste belang om in haar acties een leven lang leren te integreren in het onderwijs en de loopbaanontwikkeling en de opleiding en carrièrevooruitzichten van docenten te ondersteunen.

21 Het voorstel is ook afgestemd op de beleidsdocumenten van de Raad:

- de [strategische agenda 2024-2029](#), waarin wordt toegezegd dat er wordt geïnvesteerd in de vaardigheden, het talent en het onderwijs van mensen en de mobiliteit van talent binnen de EU aan te moedigen;
- de [EU-strategie voor jongeren \(2019-2027\)](#), waarin het belang wordt benadrukt van Erasmus+ ter ondersteuning van jongerenuitwisselingen, samenwerking en culturele en maatschappelijke actie;
- het [werkplan van de Europese Unie voor sport \(1 juli 2024-31 december 2027\)](#), waarin men aangeeft ingenomen te zijn met Erasmus+ sportacties met betrekking tot de mobiliteit van personeel dat werkzaam is in sportorganisaties als een middel om hun competenties en kwalificaties te verbeteren.

22 Bovendien heeft het Europees Parlement in zijn [resolutie](#) van 16 januari 2024 over de uitvoering van het Erasmus+-programma erkend dat Erasmus+ niet alleen “een drijvende kracht is geweest voor de Europese onderwijsruimte en moet blijven inspelen op toekomstige trends in het onderwijs om gelijke tred te houden met maatschappelijke en technologische veranderingen”, maar ook dat het programma “van cruciaal belang is om een Europees gevoel van saamhorigheid en begrip tussen verschillende culturen te creëren, waarmee het mogelijk wordt gemaakt om een sterkere Europese identiteit te kweken die bestaat naast de nationale identiteit”.

---

⁷ [COM\(2025\) 90 final](#).

Begrotingsflexibiliteit

- 23** Voor het MFK 2028-2034 stelt de Commissie voor de volledige MFK-begroting te verhogen met 59 % in lopende prijzen (39 % in prijzen van 2025) ten opzichte van 2021-2027⁸. Voor Erasmus+ stelt de Commissie een verhoging voor van de begroting met 49 % in lopende prijzen (30 % in prijzen van 2025). Als gevolg daarvan zal Erasmus+ ongeveer 7 % uitmaken van de begroting van 589,6 miljard EUR voor rubriek 2 “Concurrentievermogen, welvaart en veiligheid” van het MFK 2028-2034. De effectbeoordeling⁹ bij het voorstel bevat echter geen kwantitatieve analyse en geeft geen duidelijke verklaring voor deze stijging. In overeenstemming met het beginsel van transparantie en goed financieel beheer moet het voorstel duidelijke financiële informatie bevatten en aantonen hoeveel van de verhoogde financiering gerechtvaardigd is, bijvoorbeeld door de uitbreiding van het toepassingsgebied van subsidiabele acties of deelnemers, door de toename van het aantal activiteiten of deelnemers dat zal worden gefinancierd, of door rekening te houden met de gevolgen van inflatie¹⁰.
- 24** Het voorstel van de Commissie heeft tot doel de begrotingsflexibiliteit te vergroten door een begroting vast te stellen voor het Erasmus+-programma als geheel, maar zonder indicatieve begrotingstoewijzingen voor elk van de pijlers of de onderliggende acties en subacties ervan. Hoewel de begroting een zekere mate van flexibiliteit kan vereisen om het hoofd te bieden aan onverwachte uitdagingen of veranderende scenario's, is het ook belangrijk dat flexibiliteitsregelingen geen afbreuk doen aan de verantwoordingsplicht en transparantie bij het gebruik van de EU-middelen, en dat er een evenwicht wordt gevonden tussen voorspelbaarheid en flexibiliteit.
- 25** In de toelichting wordt het ontbreken van een begrotingstoewijzing per pijler en/of actie gerechtvaardigd door de noodzaak van flexibiliteit om in te spelen op de “snel veranderende economische, sociale en geopolitieke omgeving”. Door programma's samen te voegen kan de Commissie haar focus verleggen en zich richten op andere prioritaire gebieden die zich mogelijk aandienen. Door dergelijke verschuivingen vermindert echter de voorspelbaarheid voor de nationale autoriteiten die belast zijn met de uitvoering. Aanzienlijke wijzigingen in programma's kunnen ook de langetermijnplanning verstoren en de stabiliteit ondermijnen die nodig is voor een doeltreffende uitvoering van het beleid. Besluiten over de herverdeling van middelen moeten in overleg tussen de Commissie en de lidstaten worden genomen. Een dergelijke dialoog is belangrijk om de

---

⁸ COM(2025) 571 final.

⁹ SWD(2025) 550.

¹⁰ Advies 03/2026 over het MFK voor de jaren 2028-2034, paragraaf 20.

verantwoordingsplicht te waarborgen en ervoor te zorgen dat de financiering is afgestemd op de lokale behoeften.

- 26** Wij merken ook op dat de bestaande actie “beleidsdialoog en samenwerking met relevante belanghebbenden” niet als afzonderlijk identificeerbare actie in het voorstel wordt overgenomen. In plaats daarvan is het nu impliciet opgenomen in de actie “experimenten met, voorbereiding en uitvoering van de beleidsagenda’s [...] van de Unie”. Het is niet duidelijk in welke zin programma-aanpassingen efficiënter en doeltreffender zullen zijn, gezien de verminderde aandacht voor beleidsdialoog en samenwerking met belanghebbenden. In dit verband nemen wij ook nota van de oproep van het Parlement in zijn [resolutie](#) van 16 januari 2024 om “Erasmus+ dicht bij de mensen te houden en ervoor te zorgen dat het een van onderaf geleid “burgerprogramma” blijft”.
- 27** Wat begrotingsflexibiliteit en -uitvoering betreft, biedt het voorstel — net als in de periode 2021-2027¹¹ — nog steeds volledige flexibiliteit bij de overdracht van financiële middelen van en naar de programma’s onder gedeeld beheer van een lidstaat (op verzoek van de lidstaat), om te “worden gebruikt ten voordele van de betrokken lidstaat”¹². In ons [Speciaal verslag 18/2025](#)¹³ hebben wij aanbevolen dat “de Commissie [...] de belangrijkste stappen en rollen [moet] bepalen voor herschikkings- en herprioriteringsprocedures bij het vaststellen van begrotingsmiddelen om tegemoet te komen aan nieuwe behoeften”. Voor Erasmus+ valt nog te bezien of de voorgestelde aanpak zou bijdragen tot de uitvoering van het beleid of beperkt zou blijven tot een grotere absorptie van EU-middelen. Wij zijn van mening dat in het voorstel moet worden vereist dat herverdeling in alle gevallen naar behoren wordt gemotiveerd en dat kwantitatieve beperkingen worden vastgesteld voor de hoeveelheid financiering die van/naar programma’s in gedeeld beheer kan worden gekanaliseerd. Zie ook onze adviezen over het Europees Fonds¹⁴ en het AgoraEU-programma¹⁵.
- 28** Bovendien is het voorstel niet specifiek genoeg met betrekking tot de volgende twee aspecten:

- Het voorstel maakt het mogelijk om ook na 2034 nog kredieten in de EU-begroting op te nemen “ter dekking van de nodige uitgaven en voor het beheer van acties die aan

---

¹¹ Artikel 17, lid 8, van [Verordening \(EU\) 2021/817](#); artikel 11, lid 4, van [Verordening \(EU\) 2021/888](#).

¹² [COM\(2025\) 549 final](#), artikel 10, lid 2.

¹³ [Speciaal verslag 18/2025](#) over de flexibiliteit van de EU-begroting, aanbeveling 3.

¹⁴ [Advies 09/2026](#), paragrafen 64 en 65.

¹⁵ [Advies 11/2026](#), paragraaf 28.

het einde van het programma nog niet zijn voltooid”¹⁶. Er wordt echter niet aangegeven hoeveel jaren dit nog zou worden toegestaan, bijvoorbeeld twee of drie jaar na het einde van de subsidiabiliteitsperiode. Dit geeft de Commissie speelruimte bij de uitvoering van het Erasmus+-programma, wat gevolgen kan hebben voor toekomstige begrotingskredieten en betalingen.

- Het voorstel maakt het ook mogelijk een deel van de begroting toe te wijzen aan technische en administratieve bijstand¹⁷, zonder echter een maximum te stellen aan het bedrag of een forfaitair percentage toe te passen op elke betalingsaanvraag. Dezelfde algemene benadering werd toegepast in de twee voorgaande MFK's. Wanneer een dergelijk maximum niet wordt ingevoerd, geldt er geen limiet voor de middelen die bestemd zijn voor technische en administratieve bijstand. Dit zou ten koste kunnen gaan van andere projecten die anders door het programma zouden worden gefinancierd.

Daarom stellen wij voor deze kwesties in het voorstel aan te pakken.

Vereenvoudiging van het programma en de procedures

- 29** In het voorstel worden twee programma's samengevoegd die momenteel in afzonderlijke verordeningen zijn vastgelegd: Erasmus+ uit hoofde van [Verordening \(EU\) 2021/817](#) en solidariteits- en humanitaire acties in het kader van het Europees Solidariteitskorps en het Europees vrijwilligerskorps voor humanitaire hulpverlening uit hoofde van [Verordening \(EU\) 2021/888](#). De Commissie is van mening dat “door twee programma's met soortgelijke processen die elkaar op verschillende gebieden (bv. werkprogramma, monitoring, communicatie) overlappen, onder één dak te brengen, zal het voorstel voor aanzienlijke vereenvoudiging zorgen, met meer efficiëntie, lagere administratieve lasten en uitvoeringskosten tot gevolg”. Het consolideren van twee programma's in één programma biedt potentiële voordelen, zoals het delen van administratieve capaciteit.
- 30** Met het oog op vereenvoudiging zijn vrijwel alle regels inzake solidariteit en humanitaire hulp geschrapt. De uitgebreide bepalingen in de artikelen 4-8 van [Verordening \(EU\) 2021/888](#) betreffende de uitvoering van deze acties en in de artikelen 15-18 betreffende de voorwaarden voor de betrokken personen en organisaties worden niet overgenomen. Hoewel volgens artikel 14, lid 5, van de voorgestelde verordening

---

¹⁶ [COM\(2025\) 549 final](#), artikel 9, lid 3.

¹⁷ *Ibid.*, artikel 9, lid 4; financieel en digitaal memorandum, paragraaf 3.2.1.1.

gedetailleerde operationele regelingen naar verwachting zullen worden vastgelegd in werkprogramma's of in de documenten met betrekking tot de toekenningsprocedures, biedt het voorstel weinig duidelijkheid over de wijze waarop deze planningsprocessen in de praktijk op alle beleidsterreinen zullen verlopen. Dit brengt risico's met zich mee voor de prestaties en de conformiteit van de uitgaven voor solidariteits- en humanitaire acties, aangezien vereenvoudiging de subsidiabiliteit van deelnemers en acties minder duidelijk kan maken voor de betrokken begunstigden, eindontvangers en nationale of regionale instanties. Daarom zijn wij van mening dat deze regels direct in het voorstel moeten worden gespecificeerd.

- 31** Wij merken op dat het Europees Solidariteitskorps niet langer als afzonderlijk programma zal bestaan, maar slechts een actie zal zijn binnen het algemene Erasmus+-programma. Dit kan de zichtbaarheid ervan verminderen en van invloed zijn op de bekendheid bij het publiek van de uitvoering ervan.
- 32** In ons [Speciaal verslag nr. 22/2018](#) meldden we dat de “forfaitaire subsidies, vaste bedragen en eenheidskosten [...] een goede vorm van vereenvoudiging [zijn], maar [dat] de Commissie [...] ervoor [moet] zorgen dat ongewenste gevolgen worden vermeden”. Wij hebben erop gewezen dat “de subsidies ter ondersteuning van de mobiliteit van individuen [...] [moeten] worden afgestemd op de kosten van levensonderhoud en de verblijfkosten in het gastland”. Dit leek niet altijd het geval te zijn, aangezien sommige deelnemers verklaarden dat de subsidies ontoereikend waren om de kosten te dekken, wat kansarme studenten ervan zou kunnen weerhouden aan het programma deel te nemen. Wij zijn van oordeel dat het nuttig zou zijn als het voorstel de lidstaten zou verplichten deze kwestie aan te pakken.

Prestatiekader

- 33** Erasmus+ dient te worden uitgevoerd overeenkomstig de voorgestelde prestatieverordening¹⁸, waarin het prestatiekader voor de begroting 2028-2034 wordt vastgesteld, met inbegrip van regels voor de monitoring van en de verslaglegging over de prestaties van EU-programma's en -activiteiten, alsook regels voor de evaluatie van de programma's. De ERK brengt over de voorgestelde prestatieverordening een afzonderlijk advies uit. In dit deel analyseren wij alleen bepaalde elementen¹⁹ van de voorgestelde prestatieverordening die rechtstreeks verband houden met Erasmus+.

---

¹⁸ [COM\(2025\) 545 final](#).

¹⁹ [COM\(2025\) 549 final](#), punt 5 van de toelichting en overweging 44.

- 34** In het voorstel voor het Erasmus+-programma wordt niet gespecificeerd welke steunverleningsgebieden en prestatie-indicatoren van bijlage I bij het voorgestelde [prestatiekader](#) op het programma van toepassing zijn. We hebben echter het volgende specifieke steunverleningsgebied voor Erasmus+ vastgesteld, zoals uiteengezet in [tabel 1](#).

Tabel 1 | Output- en resultaatindicatoren voor een steunverleningsgebied in verband met Erasmus+

Steunverleningsgebied	Outputindicatoren	Resultaatindicatoren
Leermobiliteit (onderwijssectoren waaronder niet-formeel en informeel onderwijs en jongeren)	<ul style="list-style-type: none"> — Aantal personeelsleden — naar gender en leeftijd — Aantal lerenden — naar gender, leeftijd, sociaaleconomische achtergrond en vaardigheidssector (waaronder STEM) — Aantal deelnemers aan activiteiten die de EU-waarden rechtstreeks uitdragen en de solidariteit en maatschappelijke betrokkenheid bevorderen 	<ul style="list-style-type: none"> — Aandeel van deelnemers dat meent baat te hebben gehad bij hun deelname — Aandeel van deelnemers dat van mening is dat ze hun sleutelcompetenties hebben vergroot — Aandeel van deelnemers dat een sterker Europees gevoel van saamhorigheid heeft

Bron: ERK, op basis van bijlage I bij de voorgestelde prestatieverordening.

- 35** De indicatoren voor dit steunverleningsgebied brengen belangrijke tekortkomingen in het voorgestelde prestatiekader aan het licht. Outputindicatoren hebben voornamelijk betrekking op deelname, terwijl resultaatindicatoren grotendeels op perceptie gebaseerd zijn. Hoewel deze bevestigen dat de activiteiten hebben plaatsgevonden en dat deelnemers positieve ervaringen hebben gemeld, laten ze geen verbeteringen zien in leerresultaten of in de doeltreffendheid van de interventie in andere opzichten, zoals duurzame onderwijsresultaten, de bijdrage aan de onderwijsdoelstellingen van de EU of verbeteringen in de onderwijsstelsels.
- 36** We hebben ook aanvullende steunverleningsgebieden vastgesteld die mogelijk relevant zijn voor Erasmus+, waaronder de volgende: 116 “Verbetering van de toegang tot onderwijs voor personen met een beperking”; 117 “Verbetering van de toegang tot onderwijs voor gemarginaliseerde gemeenschappen zoals de Roma”; 119 “Lerarenopleiding — onderwijsniveau niet gespecificeerd”; 136 “Niet-formeel en informeel onderwijs en niet-formeel en informeel leren (uitgezonderd infrastructuur)”, en 137 “Vrijwilligerswerk”. Het is echter niet duidelijk of deze aanvullende indicatoren ook zullen worden gebruikt om de prestaties van Erasmus+ te monitoren en te beoordelen. Het ontbreken van een duidelijk omschreven en verplichte reeks indicatoren, in combinatie

met de vaak vage en interpretatieve aard van de steunverleningsgebieden²⁰, heeft tot gevolg dat verschillende lidstaten voor vergelijkbare activiteiten verschillende steunverleningsgebieden en indicatoren kunnen hanteren. Dit zou de vergelijkbaarheid tussen de lidstaten ondermijnen en de aggregatie van informatie over prestaties op EU-niveau verzwakken.

- 37** In onze [Analyse 03/2025](#) wezen we erop dat prestatiekaders ook betrekking moeten hebben op resultaten en impact, in plaats van alleen op output. In dit verband nemen wij ook nota van het feit dat het Parlement in zijn [resolutie](#) van 16 januari 2024 aandringt op “een beter evenwicht tussen kwantitatieve (het aantal begunstigden en ondersteunde projecten) en kwalitatieve doelstellingen binnen het programma”.
- 38** Het ontbreken van duidelijk omschreven kwantitatieve en kwalitatieve prestatie-indicatoren, in combinatie met het ontbreken van effectbeoordelingsmechanismen en met tekortkomingen in de aggregatie van gegevens, belemmert een doeltreffende prestatiebeoordeling van alle door Erasmus+ ondersteunde activiteiten.
- 39** Wij herhalen onze bevindingen uit ons [Speciaal verslag nr. 22/2018](#) waarin wij benadrukten dat “er [...] op bepaalde belangrijke gebieden tekortkomingen in de prestatiemeting van Erasmus+-mobiliteit [zijn]”, met name wat betreft de opzet en de meting van de indicatoren die zijn vastgelegd in [Verordening \(EU\) nr. 1288/2013](#), en het feit dat de middelen niet werden toegewezen op basis van prestaties uit het verleden. Daarom wordt in de voorgestelde prestatieverordening niet duidelijk aangetoond hoe deze tekortkomingen zullen worden aangepakt.
- 40** In datzelfde speciaal verslag stelden we ook dat het niet duidelijk was hoe de mobiliteitsprojecten in het kader van Erasmus+ bijdroegen tot het behalen van de EU-doelstelling inzake tertiair onderwijs, en dat deze bijdrage, voor zover die was geleverd, niet kon worden onderscheiden van die van andere nationale en EU-maatregelen en niet afzonderlijk kon worden gemeten. Wij merken op dat bijlage I bij het voorgestelde [prestatiekader](#) steunverleningsgebied 114 “Tertiair onderwijs” onder het beleidsterrein “Onderwijs” omvat. De voorgestelde [verordening inzake het prestatiekader](#) biedt ons echter onvoldoende informatie om een oordeel te kunnen vellen over de vraag of de in dat speciaal verslag vastgestelde tekortkomingen in het nieuwe prestatiekader zullen worden aangepakt.
- 41** Wat de toewijzing van middelen op basis van prestaties betreft, merken wij op dat prestaties het derde criterium zijn voor de toewijzing van middelen onder indirect beheer in de lidstaten in artikel 12, lid 2, van de voorgestelde verordening. In ons [Speciaal verslag](#)

---

²⁰ [Advies 10/2026](#).

nr. 22/2018 over Erasmus+ uitten we kritiek op het feit dat de prestaties voornamelijk werden gemeten aan de hand van in- en output, en dat er onvoldoende rekening werd gehouden met uitkomsten en impact. Aangezien in de voorgestelde verordening wordt bepaald dat de Commissie pas op een later tijdstip nadere details en onderliggende berekeningen voor dit criterium zal vaststellen, kunnen wij nog niet aangeven of dit in onze ogen een zwak punt in de toewijzing van middelen zal blijven.

- 42** Wij herhalen²¹ ook dat financiering die niet gekoppeld is aan kosten vanuit het oogpunt van prestaties in bepaalde gevallen wellicht niet het meest geschikte financieringsmechanisme is, aangezien deze op zich niet op prestaties is gebaseerd.

Naleving, transparantie, verantwoording en traceerbaarheid van de uitgaven

- 43** Wij hebben eerder verklaard²² dat door Erasmus gefinancierde acties, zoals beurzen voor studenten, behoren tot de uitgaventerreinen die wij als laag risico beschouwen, met een geschat foutenpercentage van minder dan 2 %.
- 44** Alle betalingen in het kader van Erasmus+ vallen onder het [Financieel Reglement](#), dat voorschrijft dat middelen traceerbaar moeten zijn via vastleggingen, betalingen en boekhoudbescheiden, alsook door middel van toezicht door audit- en fraudebestrijdingsorganen zoals de ERK, het Europees Openbaar Ministerie en het Europees Bureau voor fraudebestrijding. Dit alles wordt vermeld in overweging 39 van de voorgestelde verordening.
- 45** Daarnaast stelt de Commissie voor om de huidige beheers- en controlesystemen te handhaven, waarbij vier belangrijke instanties betrokken zijn: een nationale autoriteit, een nationaal agentschap, een onafhankelijk controleorgaan en de Commissie. In artikel 22, lid 3, van de voorgestelde verordening wordt verwezen naar de coördinatie van de controleregelingen op basis van het single audit-beginsel. Dit betekent dat de Commissie en de controle- en auditautoriteiten moeten vermijden dat zij dezelfde uitgaven controleren, teneinde de auditkosten tot een minimum te beperken en de administratieve lasten voor de begunstigden te verminderen. In ons Advies nr. 02/2004²³ stelden we dat

---

²¹ [Analyse 02/2025](#) over de trekken lessen uit de tekortkomingen van de RRF, en [Analyse 03/2025](#).

²² [Rede](#) door Tony Murphy, president van de Europese Rekenkamer. Presentatie van het Jaarverslag 2022 van de ERK, Commissie begrotingscontrole — Europees Parlement, 5 oktober 2023.

²³ [Advies nr. 02/2004](#) over het model “single audit”.

het controlekader, om doeltreffend te zijn, vereist dat uitgaven worden gecontroleerd aan de hand van dezelfde normen en dat controles worden verricht, gedocumenteerd en gerapporteerd op een open en doorzichtige wijze, zodat de resultaten voor alle deelnemers aan het systeem bruikbaar en betrouwbaar zijn.

- 46** Volgens het voorstel zal de financiering aan begunstigden moeten worden uitbetaald op basis van financiering die niet gekoppeld is aan kosten of, “waar nodig”, door vereenvoudigde kostenopties toe te passen (zie paragraaf 08). Het voorstel is echter niet duidelijk over de omstandigheden waarin vereenvoudigde kostenopties noodzakelijk zouden zijn. We herhalen ook dat financiering die niet gekoppeld is aan kosten in bepaalde gevallen mogelijk niet het meest geschikte financieringsmechanisme is, met name wanneer deze niet wordt ondersteund door robuuste resultaatindicatoren (zie paragraaf 34) en degelijke toewijzingsmethoden (zie paragraaf 40). In het licht van onze controlebevindingen over de RRF ([Analyse 02/2025](#) en [Analyse 03/2025](#)) is deze financieringswijze onvoldoende transparant en zijn de regelingen voor verantwoordingsplicht en controle zwak. Er moet ook meer duidelijkheid komen over het gebruik van financieringsmechanismen die objectieve verificatie en rechtszekerheid mogelijk maken, met name in het geval van financiering die niet gekoppeld is aan kosten, en over de respectieve rollen en verantwoordelijkheden die op EU- en nationaal niveau nodig zijn om een bevredigend niveau van naleving, goed financieel beheer, transparantie en traceerbaarheid bij de besteding van middelen te waarborgen.
- 47** De voorgestelde verordening voorziet in terugbetaling op basis van daadwerkelijke subsidiabele kosten als uitzondering op de verplichte toepassing van financiering die niet gekoppeld is aan kosten of vereenvoudigde kostenopties wanneer de doelstellingen van een actie niet anderszins kunnen worden verwezenlijkt. Het voorstel bevat echter geen nadere details die als leidraad kunnen dienen voor de beoordeling wanneer de daadwerkelijke subsidiabele kosten in aanmerking moeten worden genomen voor terugbetaling. Bovendien merken wij op dat deze uitzondering wordt voorgesteld voor Erasmus+-programma's onder direct of indirect beheer van de Commissie en niet voor programma's in gedeeld beheer met de lidstaten, bijvoorbeeld het Europees Fonds²⁴.
- 48** Niettemin, en ongeacht welke uitvoerings- en financieringsopties uiteindelijk worden gebruikt, benadrukken wij het belang van een bevredigend niveau van naleving, transparantie, verantwoordingsplicht en traceerbaarheid, alsook van een goed financieel beheer met betrekking tot de wijze waarop de middelen worden besteed.
- 49** Entiteiten die in de periode 2021-2023 Erasmus+-financiering ontvingen, maakten deel uit van de steekproef in ons [Speciaal verslag 11/2025](#) over de transparantie van aan ngo's

---

²⁴ [Advies 09/2026](#) over het Europees Fonds.

toegekende EU-financiering. Aanbeveling 2 van dit verslag had betrekking op de informatie die in het systeem voor financiële transparantie openbaar wordt gemaakt en luidde: “de Commissie [moet] de volledigheid en tijdigheid ervan verbeteren door de frequentie van actualiseringen te verhogen en tweedelijnsontvangers van EU-middelen onder direct en indirect beheer erin op te nemen”. In de voorgestelde verordening hebben we geen bepalingen aangetroffen die deze kwestie zouden regelen met betrekking tot door Erasmus+ gefinancierde acties. In dit verband nemen wij ook nota van het verzoek van het Parlement in zijn [resolutie](#) van 16 januari 2024 om “de beperkte transparantie en bruikbaarheid te corrigeren van de rubriek “onder dit thema gefinancierde projecten” op het portaal voor financierings- en aanbestedingsmogelijkheden, zodat belanghebbenden gegevens kunnen downloaden om de kenmerken van succesvolle en afgewezen projecten te analyseren, die zijn uitgesplitst naar organisatie, begrotingsbedrag, het land waar het project wordt geleid en het soort project”.

Controlemandaat van de ERK

- 50** Onze controlerechten worden genoemd in overweging 39 van de voorgestelde verordening, waarin staat dat personen of entiteiten die middelen van de EU ontvangen, ten volle moeten meewerken aan de bescherming van de financiële belangen van de EU, de nodige rechten en toegang moeten verlenen aan onder meer de Europese Rekenkamer, en ervoor moeten zorgen dat derden die betrokken zijn bij de uitvoering van middelen van de EU, gelijkwaardige rechten verlenen.
- 51** De voorgestelde verordening is gebaseerd op het [VWEU](#) en zodra deze is aangenomen, zal het [Financieel Reglement](#) de uitvoering ervan regelen. Hierdoor krijgt de ERK een uitgebreid mandaat om de regelmatigheid van de EU-uitgaven te controleren, alsook het goed financieel beheer van alle beleidsmaatregelen en programma's van de EU.
- 52** Dit recht strekt zich ook uit tot eindontvangers van Erasmus+-middelen, waardoor een alomvattend toezicht wordt gewaarborgd. Om ervoor te zorgen dat eindbegunstigden voldoen aan specifieke verplichtingen met betrekking tot onze controlerechten, bevelen wij aan dat de Commissie eist dat de verplichtingen die voortvloeien uit een EU-subsidieovereenkomst ook tot uiting komen in alle overeenkomsten die de begunstigden met derden sluiten, of ten minste in de regels die zij aan derden meedelen.
- 53** In artikel 13 van het voorstel wordt verwezen naar geassocieerde “derde landen” en worden “de rechten van de Unie om voor een goed financieel beheer te zorgen en de financiële belangen van de Unie te beschermen” vermeld, zoals bepaald in [Verordening \(EU, Euratom\) 2024/2509](#) en [Verordening \(EU, Euratom\) nr. 883/2013](#), en de uitvoering van “executoriale besluiten die een geldelijke verplichting inhouden op grond van artikel 299

VWEU, alsook arresten en beschikkingen van het Hof van Justitie van de Europese Unie”. In artikel 13 worden de controlerechten van de ERK echter niet uitdrukkelijk vermeld, in tegenstelling tot artikel 31 van de [huidige Erasmus+-verordening](#) en artikel 28 van Verordening (EU) 2021/888. Dit betekent dat artikel 13 van de voorgestelde verordening de reikwijdte van de controlebevoegdheden van de ERK mogelijk niet voldoende verduidelijkt voor lezers in “derde landen” die onder de regels vallen. Dit risico kan worden ondervangen door controleclausules op te nemen in het wetgevingsvoorstel en in alle door de Commissie ondertekende delegatieovereenkomsten.

Dit advies werd door de Rekenkamer te Luxemburg vastgesteld op haar vergadering van 26 februari 2026.

Voor de Rekenkamer

Tony Murphy
President

Bijlagen

Bijlage I — Lijst van ERK-publicaties die bij het opstellen van dit advies zijn geraadpleegd

Jaarverslagen

Jaarverslagen over de uitvoering van de EU-begroting betreffende de begrotingsjaren 2020-2024

Jaarverslagen over de EU-agentschappen betreffende de begrotingsjaren 2020-2024

Speciale verslagen

Speciaal verslag 11/2025: Transparantie van aan ngo's toegekende EU-financiering — Ondanks vooruitgang nog steeds geen betrouwbaar overzicht

Speciaal verslag 11/2023: EU-steun voor de digitalisering van scholen

Speciaal verslag 10/2021: Gendermainstreaming in de EU-begroting: tijd om de daad bij het woord te voegen

Speciaal verslag nr. 22/2018: Mobiliteit in het kader van Erasmus+: miljoenen deelnemers en Europese meerwaarde in veel opzichten, maar de prestatiemeting moet verder worden verbeterd

Analyses

Analyse 03/2025: Kansen voor het meerjarig financieel kader voor de periode na 2027

Analyse 02/2025: Prestatiegerichtheid, verantwoordingsplicht en transparantie — lessen die te trekken zijn uit de tekortkomingen van de RRF

Analyse 01/2024: EU-maatregelen inzake stages voor jongeren

Analyse nr. 03/2021: Financiële bijdragen van derde landen aan de EU en de lidstaten

Analyse nr. 02/2021 EU-maatregelen voor de aanpak van zwakke digitale vaardigheden

Evaluatie nr. 01/2018: Future of EU finances: Reforming how the EU Budget operates (briefingdocument)

Adviezen

Advies 11/2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het programma AgoraEU voor de periode 2028-2034 en tot intrekking van de Verordeningen (EU) 2021/692 en (EU) 2021/818 (COM(2025) 550 final)

Advies 10/2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor het traceren van begrotingsuitgaven en voor begrotingsprestaties en andere horizontale regels voor de programma's en activiteiten van de Unie (COM(2025) 545 final)

Advies 09/2026 over voorstel 2025/0240 (COD) voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van het Europees Fonds voor economische, sociale en territoriale cohesie, landbouw en platteland, visserij en maritieme zaken, welvaart en veiligheid voor de periode 2028-2034 en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 en Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 ("het voorstel inzake NRP-plannen") (COM(2025) 565 final)

Advies 08/2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het programma Eengemaakte markt en douane voor de periode 2028-2034, tot intrekking van Verordeningen (EU) 2021/444, (EU) 2021/690, (EU) 2021/785, (EU) 2021/847 en (EU) 2021/1077 (COM(2025) 590 final)

Advies 07/2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het instrument "Europa in de wereld" (COM(2025) 551 final)

Advies 06/2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Uniemechanisme voor civiele bescherming en steun van de Unie voor de paraatheid en respons inzake noodsituaties op gezondheidsgebied en tot intrekking van Besluit nr. 1313/2013/EU (Uniemechanisme voor civiele bescherming) (COM(2025) 548 final)

Advies 05/2026 over de voorstellen voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitvoering van de steun van de Unie aan het gemeenschappelijk landbouwbeleid voor de periode 2028- 2034 en een verordening tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1308/2013 wat betreft de regeling voor schoolfruit, -groenten en -melk (de "EU-schoolregeling"), sectorale interventies, [...], regels inzake de beschikbaarheid van voorraden in tijden van noodsituaties en ernstige crises, en zekerheden (COM(2025) 553 en 560)

Advies 04/2026 over het voorstel van de Commissie voor een besluit betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie (COM(2025) 574 final)

Advies 03/2026 over het voorstel voor een verordening van de Raad tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2028-2034 (COM(2025) 571 final)

Advies 02/2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van Horizon Europa, het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, voor de periode 2028-2034, tot vaststelling van de regels ervan voor deelname en verspreiding, en tot intrekking van Verordening (EU) 2021/695 (COM(2025) 543 final)

Advies 01/2026 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van het Europees Fonds voor concurrentievermogen ("EFC"), met inbegrip van het specifieke programma voor onderzoeks- en innovatieactiviteiten op defensiegebied, tot intrekking van de Verordeningen (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697, (EU) 2021/783, tot intrekking van de bepalingen van Verordeningen (EU) 2021/696, (EU) 2023/588, en tot wijziging van Verordening (EU) [EDIP] (SEC(2025) 555 final; SWD(2025) 555 final; SWD(2025) 556 final)

Advies 02/2024 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het programma voor de Europese defensie-industrie en van een kader van maatregelen ter waarborging van de tijdige beschikbaarheid en levering van defensieproducten (EDIP)

Advies nr. 2/2004 over het model „single audit” (en een voorstel voor een communautair internecontrolekader)

Afkortingen

Afkorting	Definitie/verklaring
MFK	Meerjarig financieel kader
VWEU	Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

Verklarende woordenlijst

Term	Definitie/verklaring
Begrotingsflexibiliteit	Mechanisme waarmee de Commissie kredieten kan herschikken tussen programma's, beleidsterreinen of jaren binnen de MFK-maxima om in te spelen op veranderende prioriteiten.
Begunstigde	Natuurlijke of rechtspersoon die een subsidie of lening uit de EU-begroting ontvangt voor de uitvoering van een project of programma.
Direct beheer	Beheer van een EU-fonds of -programma door de Commissie alleen, in tegenstelling tot gedeeld beheer of indirect beheer.
Eindontvanger	Natuurlijke of rechtspersoon die uiteindelijk baat heeft bij een door de EU gefinancierde activiteit die wordt geïnitieerd of uitgevoerd door een begunstigde van EU-steun.
Erasmus+	EU-programma ter ondersteuning van onderwijs, opleiding, jeugd en sport in Europa, met name door universiteitsstudenten de kans te geven in het buitenland te studeren en ervaring op te doen.
EU-meerwaarde	Toegevoegde waarde van EU-maatregelen ten opzichte van maatregelen van de lidstaten alleen.
Europees Bureau voor fraudebestrijding	Orgaan van de Commissie dat administratief onderzoek verricht naar fraude, corruptie en onregelmatigheden die de EU-begroting schaden.
Europees Openbaar Ministerie	Onafhankelijk EU-orgaan dat belast is met het instellen van onderzoek naar en het vervolgen van strafbare feiten die de financiële belangen van de EU schaden.
Financieel Reglement	Belangrijkste regels die bepalen hoe de EU-begroting wordt vastgesteld en gebruikt en hoe de daarmee samenhangende processen zoals interne controle, verslaglegging, controle en kwijting verlopen.
Financiering die niet gekoppeld is aan kosten	Financieringsmodel op basis van de naleving van wettelijke voorwaarden of het behalen van resultaten in plaats van op werkelijke uitgaven.
Fout	Resultaat van een onjuiste berekening of een onregelmatigheid als gevolg van niet-inachtneming van wettelijke en contractuele vereisten.
Goed financieel beheer	Beheer van de middelen overeenkomstig de beginselen van zuinigheid, efficiëntie en doeltreffendheid.
Indirect beheer	Methode om de EU-begroting uit te voeren waarbij de Commissie uitvoeringstaken toevertrouwt aan andere entiteiten (zoals niet-EU-landen en internationale organisaties).

Term	Definitie/verklaring
Meerjarig financieel kader	Het uitgavenplan van de EU waarin prioriteiten (op basis van beleidsdoelstellingen) en maxima worden vastgesteld, over het algemeen voor zeven jaar. Het biedt de structuur waarbinnen jaarlijkse EU-begrotingen worden vastgelegd, en beperkt de uitgaven voor elke uitgavencategorie.
Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie	Kernverdrag van de EU waarin de institutionele bevoegdheden, met inbegrip van die van de ERK (artikel 287), en de begrotingsbepalingen (artikelen 310-325) worden gedefinieerd.
Vereenvoudigde kostenoptie	Aanpak voor het bepalen van een subsidiebedrag met behulp van methoden als standaardeenheidskosten, forfaitaire of vaste bedragen, en niet de kosten die de begunstigde daadwerkelijk heeft gemaakt.

AUTEURSRECHT

© Europese Unie, 2026

Het beleid van de Europese Rekenkamer (ERK) inzake hergebruik is uiteengezet in [Besluit nr. 6-2019 van de ERK](#) over het opendatabeleid en het hergebruik van documenten.

Tenzij anders aangegeven (bv. in afzonderlijke auteursrechtelijke mededelingen), wordt voor inhoud van de ERK die eigendom is van de EU een licentie verleend in het kader van de [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)-licentie](#). Als algemene regel geldt daarom dat hergebruik is toegestaan mits de bron correct wordt vermeld en eventuele wijzigingen worden aangegeven. De hergebruiker van ERK-inhoud mag de oorspronkelijke betekenis of boodschap niet wijzigen. De ERK is niet aansprakelijk voor mogelijke gevolgen van hergebruik.

Aanvullende toestemming moet worden verkregen indien specifieke inhoud personen herkenbaar in beeld brengt, bijvoorbeeld op foto's van personeelsleden van de ERK, of werken van derden bevat.

Indien dergelijke toestemming wordt verkregen, wordt de bovengenoemde algemene toestemming opgeheven en zullen beperkingen van het gebruik daarin duidelijk worden aangegeven.

Wilt u inhoud gebruiken of reproduceren die geen eigendom van de EU is, dan dient u de auteursrechtelijke mogelijke rechtstreeks om toestemming te vragen.

Omslagfoto — © butenkow/stock.adobe.com.

Software of documenten waarop industriële-eigendomsrechten rusten, zoals octrooien, handelsmerken, geregistreerde ontwerpen, logo's en namen, zijn uitgesloten van het beleid van de ERK inzake hergebruik.

De groep institutionele websites van de Europese Unie met de domeinnaam "europa.eu" bevat links naar sites van derden. Aangezien de ERK geen controle heeft over deze sites, wordt u aangeraden kennis te nemen van hun privacy- en auteursrechtbeleid.

Gebruik van het ERK-logo

Het logo van de ERK mag niet worden gebruikt zonder voorafgaande toestemming van de ERK.

HTML	ISBN 978-92-849-7329-3	ISSN 2812-2917	doi:10.2865/5447205	QJ-01-26-018-NL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7330-9	ISSN 2812-2917	doi:10.2865/1296211	QJ-01-26-018-NL-N

CITEERWIJZE

Europese Rekenkamer, [Advies 12/2026](#) “over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het Erasmus+-programma voor de periode 2028-2034 en tot intrekking van Verordeningen (EU) 2021/817 en (EU) 2021/888 (COM(2025) 549 final)”, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2026.

Dit advies, dat werd uitgebracht op grond van artikel 287, lid 4, **VWEU**, waarin is bepaald dat de Europese Rekenkamer moet worden geraadpleegd op verzoek van een andere EU-instelling, betreft de door de Europese Commissie goedgekeurde voorgestelde nieuwe verordening inzake het Erasmus+-programma.

Het doel van dit advies is om opmerkingen te maken over het ontwerp, de governance, het prestatiekader en de regelingen voor financiële controle van het voorstel. Met dit advies wordt beoogd ertoe bij te dragen dat in het toekomstige programma goed financieel beheer, verantwoordingsplicht en Europese meerwaarde worden bevorderd.

EUROPESE REKENKAMER
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Inlichtingen: eca.europa.eu/nl/contact
Website: eca.europa.eu
Social media: @EUauditors

EUROPESE
REKENKAMER

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie